

I

(Ψηφίσματα, συστάσεις και γνωμοδοτήσεις)

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΓΝΩΜΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 7ης Ιουλίου 2009

σχετικά με το επικαιροποιημένο πρόγραμμα σταθερότητας της Σλοβενίας για την περίοδο 2008-2011

(2009/C 195/01)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 3,

τη σύσταση της Επιτροπής,

Έπειτα από διαβουλεύσεις με την Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΓΝΩΜΗ:

- 1) Στις 7 Ιουλίου 2009, το Συμβούλιο εξέτασε το επικαιροποιημένο πρόγραμμα σταθερότητας της Σλοβενίας, που καλύπτει την περίοδο 2008-2011.
- 2) Η σταθερή οικονομική ανάπτυξη της Σλοβενίας τα τελευταία χρόνια, 5 % κατά μέσον όρο την περίοδο 2004-2008, χαρακτηρίστηκε από τις πολύ καλές επιδόσεις στις εξαγωγές και τις επενδύσεις. Δεδομένου του πολύ υψηλού βαθμού ανοίγματος της οικονομίας της χώρας, οι επιπτώσεις λόγω της παγκόσμιας κρίσης ήταν πολύ σοβαρές. Η δραστηριότητα επιβραδύνθηκε σημαντικά σε όλη τη διάρκεια του 2008, με απότομη μείωση το τελευταίο τρίμηνο. Παράλληλα διαπιστώθηκε αύξηση του κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος. Επιπλέον, μολονότι στηρίζονταν στην ισχυρή αύξηση της απασχόλησης και των μισθών, η ιδιωτική κατανάλωση επιβραδύνθηκε λόγω του υψηλού πληθωρισμού και της μείωσης της εμπιστοσύνης των καταναλωτών. Αξιοποιώντας τις δημοσιονομικές δυνατότητες λόγω των μετρίων επιπέδων του ελλείμματος και του χρέους κατά την έναρξη της κρίσης, οι αρχές θέσπισαν μέτρα για τη στήριξη της οικονομίας, με σκοπό τη σταθεροποίηση του χρηματοπιστωτικού συστήματος, τη διαφύλαξη των θέσεων εργασίας και την ενίσχυση του αναπτυξιακού δυναμικού, ενώ στις επιχειρήσεις προσφέρονται επίσης φορολογικές ελαφρύνσεις που είχαν αποφασιστεί πριν από την έναρξη της κρίσης. Συγχρόνως, λόγω της αναγκαιότητας να βελτιωθεί η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των δημοσίων οικονομικών, λήφθηκαν μέτρα εξυγίανσης και αποφασίστηκαν περαιτέρω οικονομίες μετά την υποβολή του προγράμματος (στον συμπληρωματικό προϋπολογισμό που εγκρίθηκε από την κυβέρνηση στις 17 Ιουνίου) προκειμένου να ανακοπεί η ταχεία άνοδος του δημοσιονομικού ελλείμματος από κάτω του 1 % του ΑΕΠ το 2008 σε άνω του 5 % του ΑΕΠ το 2009 (το ήμισυ περίπου της επιδείνωσης αποδίδεται στη λειτουργία των αυτόματων σταθεροποιητών). Η κατάργηση των μέτρων δημοσιονομικής τόνωσης και η επάνοδος σε δημοσιονομική εξυγίανση αποτελούν καιρικές προκλήσεις για το μέλλον, παράλληλα με την ανάγκη βελτίωσης της μακροπρόθεσμης διατηρησιμότητας μέσω της μεταρρύθμισης του συνταξιοδοτικού συστήματος. Λαμβανομένων υπόψη των πρόσφατων εξελίξεων ως προς τους μισθούς και την παραγωγικότητα,

⁽¹⁾ ΕΕ L 209, της 2.8.1997, σ. 1. Τα έγγραφα που αναφέρονται στο παρόν κείμενο είναι διαθέσιμα στη διεύθυνση: http://ec.europa.eu/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm

μια άλλη πρόκληση που τίθεται είναι η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας με τη θέσπιση κατάλληλων μισθολογικών πολιτικών και με προσπάθειες στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας που θα συμβάλουν στην αύξηση της έντασης τεχνολογίας στη μεταποίηση.

- 3) Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζεται το πρόγραμμα προβλέπει ότι το πραγματικό ΑΕΠ, αφού σημειώσει άνοδο κατά 3,5 % το 2008, θα μειωθεί κατά 4 % το 2009 προτού επανέλθει σε θετικούς και αυξανόμενους ρυθμούς ανάπτυξης για την υπόλοιπη διάρκεια του προγράμματος. Αξιολογούμενο βάσει των διαθέσιμων στοιχείων⁽¹⁾, ιδίως εκείνων που αφορούν το πραγματικό ΑΕΠ για το πρώτο τρίμηνο του 2009 και δημοσιεύτηκαν μετά την υποβολή του προγράμματος, το σενάριο αυτό φαίνεται να βασίζεται σε ευνοϊκές παραδοχές όσον αφορά την ανάπτυξη. Η οικονομική ανάπτυξη το 2009 ενδέχεται να είναι χαμηλότερη από την προβλεπόμενη στο πρόγραμμα και η ανάκαμψη λιγότερο έντονη το 2010. Στο πλαίσιο αυτό επίσης, η αύξηση της ανεργίας ενδέχεται να είναι ταχύτερη σε σχέση με την προβλεπόμενη στο επικαιροποιημένο πρόγραμμα. Οι προβλέψεις του προγράμματος για τον πληθωρισμό, που εκτιμάται να μειωθεί σημαντικά σε σχέση με την κορύφωση που παρουσίασε το 2008, φαίνονται ρεαλιστικές. Το επικαιροποιημένο πρόγραμμα προβλέπει εντονότερη μείωση του εξωτερικού ελλείμματος σε σχέση με τις προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής το 2009 (από 5,6 % του ΑΕΠ το 2008), σε μια προοπτική σημαντικής καθοδικής προσαρμογής της αύξησης των μισθών στον ιδιωτικό τομέα.
- 4) Σύμφωνα με την εαρινή δημοσιονομική κοινοποίηση του 2009, το δημόσιο έλλειμμα για το 2008 εκτιμάται σε 0,9 % του ΑΕΠ, σε συμφωνία με τον στόχο που είχε τεθεί στο προηγούμενο επικαιροποιημένο πρόγραμμα σταθερότητας, αλλά με χαμηλότερη από την προβλεπόμενη αύξηση του ΑΕΠ (3,5 % έναντι πρόβλεψης 4,6 %). Η εκτέλεση του προϋπολογισμού χαρακτηρίστηκε από υπερβάσεις των δαπανών. Το γεγονός αυτό εμπόδισε την υπέρβαση του στόχου για το 2008, που θα ήταν εφικτή δεδομένου ότι i) τα αποτελέσματα του 2007 ήταν καλύτερα κατά 1 εκατοστιαία μονάδα του ΑΕΠ σε σχέση με τα αναμενόμενα στο προηγούμενο πρόγραμμα και ii) η αύξηση των εσόδων το 2008 ήταν μεγαλύτερη σε σχέση με το ποσό στον προϋπολογισμό. Τα έσοδα αυξήθηκαν κατά 7,1 % αντί για 6,4 % όπως προβλεπόταν, ενώ θετικά ήταν τα αποτελέσματα και για τον φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων, τις κοινωνικές εισφορές και τα μη φορολογικά έσοδα. Οι δαπάνες αυξήθηκαν κατά 10,7 % έναντι 7,4 %, με υπερβάσεις στις δημόσιες επενδύσεις, στις κοινωνικές μεταβιβάσεις και στις αμοιβές των εργαζομένων.
- 5) Σύμφωνα με το επικαιροποιημένο πρόγραμμα, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης προβλέπεται να διευρυνθεί σημαντικά το 2009 σε 5,1 % του ΑΕΠ, αντικατοπτρίζοντας το αποτέλεσμα της λειτουργίας των αυτόματων σταθεροποιητών και διαφόρων επιλεκτικών μέτρων, καθώς και την ισχυρή δυναμική των κοινωνικών μεταβιβάσεων (ιδίως από συμφωνίες τιμαριθμικής αναπροσαρμογής) και των αμοιβών των εργαζομένων (λόγω της συμφωνίας για την αντιμετώπιση των «μισθολογικών διαφορών»). Σύμφωνα με το πρόγραμμα, τα μέτρα για τη στήριξη της οικονομίας, που περιλαμβάνονται στη δέσμη κυβερνητικών μέτρων ανάκαμψης της οικονομίας, καθώς και τα επεκτατικά μέτρα που ελήφθησαν πριν την έναρξη της κρίσης (κυρίως φορολογικές ελαφρύνσεις σε επιχειρήσεις), αντιπροσωπεύουν αδροιστικά σχεδόν 2 % του ΑΕΠ. Συγχρόνως, θεσπίστηκαν μέτρα εξυγίανσης με τη μορφή αύξησης των ειδικών φόρων κατανάλωσης και οικονομιών στις μισθολογικές δαπάνες του δημόσιου τομέα, στην ενδιάμεση κατανάλωση και στις επενδύσεις. Τα τελευταία μέτρα ανακοινώθηκαν στο πρόγραμμα σταθερότητας και αργότερα μόνο επιβεβαιώθηκαν εν μέρει στον συμπληρωματικό προϋπολογισμό. Το πρόγραμμα προβλέπει διεύρυνση του διαρθρωτικού ελλείμματος, δηλ. του κυκλικά προσαρμοσμένου ελλείμματος χωρίς τα έκτακτα και προσωρινά μέτρα, κατά 1¼ εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ (που υπολογίζεται σύμφωνα με την από κοινού αποδεκτή μέθοδο), γεγονός που καταδεικνύει επεκτατικό δημοσιονομικό προσανατολισμό.
- 6) Η μεσοπρόθεσμη στρατηγική του προγράμματος είναι να μειωθεί το δημόσιο έλλειμμα κατά την προγραμματική περίοδο, με επικέντρωση της προσαρμογής στην αρχή της περιόδου, από μόλις άνω του 5 % του ΑΕΠ το 2009 σε 3,4 % του ΑΕΠ το 2011. Το πρωτογενές έλλειμμα θα βελτιωθεί ελαφρώς ταχύτερα λόγω της προβλεπόμενης αύξησης της επιβάρυνσης από τόκους. Το πρόγραμμα επιβεβαιώνει ότι ο μεσοπρόθεσμος δημοσιονομικός στόχος (ΜΔΣ) για τη δημοσιονομική θέση της Σλοβενίας είναι διαρθρωτικό έλλειμμα 1 % του ΑΕΠ, πλην όμως, ενώ προβλέπει πρόοδο προς την επίτευξη του ΜΔΣ από το 2010 και μετά, δεν αναμένεται η επίτευξη του ΜΔΣ εντός της προγραμματικής περιόδου. Αντικατοπτρίζοντας τον στόχο της «άρσης των μέτρων δημοσιονομικής τόνωσης ανάλογα με την πορεία της οικονομικής ανάκαμψης έως το 2011», η επιδιωκόμενη εξυγίανση αφορά κυρίως την πλευρά των δαπανών, ωθούμενη από μείωση των επιχορηγήσεων κατά 1 εκατοστιαία μονάδα του ΑΕΠ μεταξύ 2009 και 2011. Το καθεστώς επιχορήγησης των μισθών πρέπει να καταργηθεί σταδιακά το 2010, τα δε εναπομένοντα μέτρα τόνωσης της ανάκαμψης από την πλευρά των δαπανών το 2011. Η αναμενόμενη αύξηση της επιβάρυνσης από τόκους κατά ¼ της εκατοστιαίας μονάδας του ΑΕΠ κατά την προγραμματική περίοδο αντισταθμίζεται συνολικά από μείωση των αμοιβών των εργαζομένων ως ποσοστό του ΑΕΠ. Προβλέπεται πάγωμα των κοινωνικών μεταβιβάσεων έως το τέλος του 2010 (στο επίπεδο του πρώτου εξαμήνου του 2009).

⁽¹⁾ Η αξιολόγηση λαμβάνει υπόψη κυρίως τις εαρινές προβλέψεις του 2009 των υπηρεσιών της Επιτροπής, αλλά και άλλα στοιχεία που έκτοτε έχουν καταστεί διαθέσιμα.

Τα έσοδα προβλέπεται να αυξηθούν κατά ½ εκατοστιαία μονάδα του ΑΕΠ το 2010. Ο δείκτης του ακαθάριστου δημόσιου χρέους, εκτιμώμενος σε 22,8 % του ΑΕΠ το 2008, προβλέπεται ότι θα αυξηθεί κατά 13,5 εκατοστιαίες μονάδες κατά την περίοδο του προγράμματος. Η αξιοσημείωτη αύξηση στο πρωτογενές έλλειμμα αντιστοιχεί σε περισσότερο από το ήμισυ της αύξησης του δείκτη του χρέους, πλην όμως η αύξηση αυτή οφείλεται επίσης στο αποτέλεσμα της χιονοστιβάδας και σε σημαντική προσαρμογή των ροών αποθεμάτων το 2009 που αντικατοπτρίζει τις ανακεφαλαιοποιήσεις και τις πράξεις ενίσχυσης της ρευστότητας για τη στήριξη του χρηματοπιστωτικού τομέα.

- 7) Τα δημοσιονομικά αποτελέσματα στο πρόγραμμα υπόκεινται σε κινδύνους δυσμενέστερων εξελίξεων καθόλη τη διάρκεια του προγράμματος. Αρχικά, η οικονομική ανάπτυξη μπορεί να είναι χαμηλότερη από την προβλεπόμενη στο πρόγραμμα. Δεύτερον, όπως αναφέρεται στον συμπληρωματικό προϋπολογισμό που εγκρίθηκε μετά την κατάθεση του προγράμματος, οι εξοικονομήσεις δαπανών που ανακοινώθηκαν στο πρόγραμμα σταθερότητας για το 2009 όσον αφορά την ενδιάμεση κατανάλωση και τις επενδύσεις ενδέχεται να μην πραγματοποιηθούν πλήρως. Υπάρχουν επίσης κίνδυνοι υπέρβασης των δαπανών: για παράδειγμα, οι σχεδιαζόμενες περαιτέρω περικοπές των δαπανών για μισθούς πρέπει ακόμα να συζητηθούν με τους κοινωνικούς εταίρους. Επίσης, ενδέχεται να είναι δύσκολος ο προβλεπόμενος τερματισμός των μέτρων ώθησης της ανάκαμψης στο σκέλος των δαπανών, που αφορούν κυρίως επιχορηγήσεις. Τρίτον, επιπλέον του αντικτύπου λόγω πιθανής χαμηλότερης οικονομικής ανάπτυξης, ενδέχεται να σημειωθεί μείωση των εσόδων από το 2010, ιδίως όσον αφορά τους έμμεσους φόρους. Τέλος, οι σημαντικές κρατικές εγγυήσεις που παρέχονται στο πλαίσιο των μέτρων για τη στήριξη του χρηματοπιστωτικού τομέα συνιστούν περαιτέρω κίνδυνο για τους δημοσιονομικούς στόχους (οι δαπάνες θα αυξηθούν εάν και όταν καταπέσουν οι εγγυήσεις). Οι κίνδυνοι για τους δημοσιονομικούς στόχους γίνονται εντονότεροι λόγω της αβεβαιότητας σχετικά με την προσαρμογή των ροών αποθεμάτων, που σημαίνει ότι ο δείκτης του χρέους μπορεί να αυξηθεί ταχύτερα του αναμενομένου με βάση το πρόγραμμα.
- 8) Ο μακροπρόθεσμος δημοσιονομικός αντίκτυπος της δημογραφικής γήρανσης στη Σλοβενία είναι πολύ πάνω από τον μέσο όρο της ΕΕ, κυρίως εξαιτίας της σχετικά μεγάλης προβλεπόμενης αύξησης των συνταξιοδοτικών δαπανών ως ποσοστό του ΑΕΠ κατά τις επόμενες δεκαετίες. Η δημοσιονομική θέση το 2008, όπως εκτιμάται στο πρόγραμμα, που είναι χειρότερη από τη θέση εκκίνησης του προηγούμενου προγράμματος, επιτείνει τις δημοσιονομικές επιπτώσεις της δημογραφικής γήρανσης στο κενό διατηρησιμότητας. Η μείωση του πρωτογενούς ελλείμματος μεσοπρόθεσμα, όπως ήδη προβλέπεται στο πρόγραμμα, και η περαιτέρω μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος με σκοπό την κάμψη της σημαντικής αύξησης των δαπανών που συνεπάγεται η δημογραφική γήρανση, θα συμβάλουν στη μείωση των μεγάλων κινδύνων για τη μακροπρόθεσμη διατηρησιμότητα των δημοσίων οικονομικών.
- 9) Το δημοσιονομικό πλαίσιο της Σλοβενίας προσφέρει δυνατότητες βελτίωσης, ειδικά στο πεδίο του ελέγχου των δαπανών ενόψει της εξάρτησης της εξυγιαντικής στρατηγικής από τον περιορισμό των δαπανών. Συγχρόνως, μπορεί να βελτιωθεί η αποδοτικότητα και η αποτελεσματικότητα των δημοσίων δαπανών, συμπεριλαμβανομένου στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης, ούτως ώστε να διασφαλιστεί ότι ο περιορισμός των δαπανών δεν υπονομεύει το επίπεδο των προσφερόμενων υπηρεσιών. Για την επίτευξη του στόχου αυτού, η κυβέρνηση σκοπεύει να εισαγάγει από τον επόμενο δημοσιονομικό κύκλο (2010-2011) την κατάρτιση προϋπολογισμού βάσει επιδόσεων, το πρόγραμμα όμως δεν παρέχει λεπτομέρειες για το πώς θα γίνει αυτό στην πράξη.
- 10) Η Σλοβενία θέσπισε διάφορα μέτρα για τη διασφάλιση της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού τομέα. Το φθινόπωρο του 2008, η Σλοβενία εισήγαγε απεριόριστη κρατική εγγύηση για τις τραπεζικές καταθέσεις των ιδιωτών. Παράλληλα, η κυβέρνηση έχει το δικαίωμα να χρησιμοποιήσει τα ακόλουθα είδη μέτρων: i) δάνεια και συμμετοχικές επενδύσεις σε πιστωτικά ιδρύματα, (αν)ασφαλιστικές εταιρείες και συνταξιοδοτικά ταμεία· ii) κρατικές εγγυήσεις προς πιστωτικά ιδρύματα για πράξεις αναχρηματοδότησης· και iii) αγορές απαιτήσεων από πιστωτικά ιδρύματα. Τα μέτρα αυτά προβλέπεται να πάψουν σταδιακά έως το τέλος του 2010. Το ανώτατο ύψος των κρατικών εγγυήσεων καθορίστηκε σε 12 δισ. ευρώ (33 % του ΑΕΠ). Μια δεύτερη δέσμη μέτρων, που θεσπίστηκε στις αρχές του 2009, αφορά καθεστώς κρατικής εγγύησης για δάνεια σε επιχειρήσεις και για την ανακεφαλαιοποίηση της τράπεζας εξαγωγών και ανάπτυξης της Σλοβενίας και του ταμείου επιχειρηματικότητας (από κοινού ανέρχονται στο 0,6 % του ΑΕΠ). Τέλος, η κυβέρνηση έχει καταθέσει προσωρινά σε τράπεζες τα έσοδα ορισμένων πρόσφατων ομολογιακών εκδόσεων.
- 11) Σε συμφωνία με το ευρωπαϊκό σχέδιο για την ανάκαμψη της οικονομίας που εγκρίθηκε τον Δεκέμβριο του 2008 από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, η Σλοβενία θέσπισε δύο δεσμες μέτρων στήριξης της ανάκαμψης. Σε συνδυασμό με τις φορολογικές ελαφρύνσεις υπέρ των εταιρειών που αποφασίστηκαν πριν από την έναρξη της κρίσης, τα μέτρα τόνωσης αναλογούν σχεδόν στο 2 % του ΑΕΠ και θα χρηματοδοτηθούν εν μέρει από τα ήδη εγκριθέντα και αναγγελθέντα μέτρα εξυγίανσης. Με βάση τον συμπληρωματικό προϋπολογισμό, η καθαρή επίπτωση ανέρχεται σε περίπου ¾ % του ΑΕΠ. Τα μέτρα φαίνονται να αποτελούν επαρκή απάντηση για την αντιμετώπιση της οικονομικής επιβράδυνσης, δεδομένου ότι οι δυνατότητες δημοσιονομικών ελιγμών που προσφέρονται από τα μέτρια επίπεδα του ελλείμματος και του χρέους κατά την είσοδο στην κρίση περιορίζονται από προκλήσεις μακροπρόθεσμης διατηρησιμότητας.

Τα μέτρα τόνωσης είναι δυνατόν να θεωρηθούν έγκαιρα και στοχευμένα, καθώς επικεντρώνονται στην ανάσχεση της επιδείνωσης στην αγορά εργασίας και στην ενίσχυση του αναπτυξιακού δυναμικού και της ανταγωνιστικότητας, μέσω της τόνωσης των επενδύσεων σε νέες τεχνολογίες και σε E&A. Μια τρίτη δέσμη μέτρων, με τη μορφή ανακατανομής μέρους των κεφαλαίων από τις προηγούμενες δύο δέσμες λόγω της χαμηλής χρησιμοποίησης του καθεστώτος μισθολογικών επιδοτήσεων, θεσπίστηκε από την κυβέρνηση μετά την υποβολή του προγράμματος. Προβλέπει περαιτέρω στήριξη της αγοράς εργασίας και κατ' αποκοπή μεταβίβαση σε μειονεκτούντα άτομα. Οι δαπάνες που συνδέονται με τα μέτρα τόνωσης (κυρίως επιχορηγήσεις) προορίζονται να είναι προσωρινές - και να ισχύουν για ένα ή δύο έτη - αλλά τα εναπομένοντα μέτρα, συμπεριλαμβανομένων των φορολογικών ελαφρύνσεων, έχουν μόνιμο χαρακτήρα. Οι τρέχουσες επενδύσεις σε υποδομές θα παράσχουν περαιτέρω στήριξη στην ανάκαμψη. Τα μέτρα που θεσπίστηκαν από τις αρχές συνδέονται με το πρόγραμμα μεσοπρόθεσμων μεταρρυθμίσεων και τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις που πρότεινε η Επιτροπή στις 28 Ιανουαρίου 2009 στο πλαίσιο της στρατηγικής της Λισαβόνας για την ανάπτυξη και την απασχόληση και που εγκρίθηκαν από το εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 19 Μαρτίου.

- 12) Μετά την σημαντική αύξηση το 2009, το έλλειμμα προβλέπεται να μειωθεί σταδιακά, ιδίως το 2010. Λαμβανομένων υπόψη των κινδύνων για τους δημοσιονομικούς στόχους, το έλλειμμα δεν θα υποχωρήσει κάτω της τιμής αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ έως το τέλος της προγραμματικής περιόδου (2011). Το έλλειμμα του 2009 ενδέχεται να διευρυνθεί σημαντικά, πιθανώς πέραν του καθορισθέντος στο πρόγραμμα στόχου. Ο δημοσιονομικός προσανατολισμός στο πρόγραμμα το 2010 και 2011 δεν εξασφαλίζει επαρκή διαρθρωτική βελτίωση σε σχέση με την πρόκληση μακροπρόθεσμης διατηρησιμότητας, εκτός εάν συνεχιστεί η μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος και εάν αντιμετωπιστούν οι προαναφερθέντες κίνδυνοι για τους δημοσιονομικούς στόχους, ιδίως, με τη σταδιακή εξάλειψη των μέτρων τόνωσης καθώς θα παγιώνεται η ανάκαμψη, με την εφαρμογή περαιτέρω μέτρων εξυγίανσης και με την εξασφάλιση αυστηρού ελέγχου των δαπανών. Παράλληλα, θα πρέπει να επιταχυνθεί η προσαρμογή το 2011, ενόψει της αναμενόμενης ισχυροποίησης της οικονομικής ανάπτυξης.
- 13) Όσον αφορά τις απαιτήσεις περί πληροφοριακών στοιχείων που περιλαμβάνονται στον κώδικα δεοντολογίας για τα προγράμματα σταθερότητας και σύγκλισης, το πρόγραμμα παρουσιάζει ορισμένα κενά όσον αφορά τόσο τα υποχρεωτικά όσο και τα προαιρετικά στοιχεία ⁽¹⁾.

Το γενικό συμπέρασμα είναι ότι η δημοσιονομική πολιτική της Σλοβενίας θα είναι επεκτατική το 2009, ευθυγραμμισμένη με το ευρωπαϊκό σχέδιο για την ανάκαμψη της οικονομίας (ΕΣΑΟ). Η Σλοβενία θέσπισε μέτρα για τη στήριξη της οικονομίας, ανάλογα με τις δυνατότητες που προσέφεραν τα μέτρια επίπεδα του ελλείμματος και του χρέους κατά την είσοδο στην κρίση, τα οποία, σε συνδυασμό με τις φορολογικές ελαφρύνσεις υπέρ των επιχειρήσεων που είχαν αποφασιστεί πριν από την έναρξη της κρίσης, φαίνεται ότι ανταποκρίνονται κατάλληλα στις απαιτήσεις του ΕΣΑΟ. Τα μέτρα είναι έγκαιρα, στοχευμένα και εν μέρει προσωρινά. Εκτός από την στήριξη της οικονομίας και της απασχόλησης, αποσκοπούν στην ενίσχυση του αναπτυξιακού δυναμικού και της ανταγωνιστικότητας, με την τόνωση των επενδύσεων σε νέες τεχνολογίες και σε E&A. Συγχρόνως, καθώς οι δυνατότητες δημοσιονομικών χειρισμών περιορίζονται από την πρόκληση της μακροπρόθεσμης διατηρησιμότητας, θεσπίστηκαν μέτρα εξυγίανσης που θα συμβάλουν στη χρηματοδότηση των μέτρων τόνωσης. Στο πρόγραμμα αναγγέλλονται επιπλέον οικονομίες για το 2009 οι οποίες φαίνεται ότι έχουν επιβεβαιωθεί εν μέρει μόνο στον συμπληρωματικό προϋπολογισμό που εγκρίθηκε στις 17 Ιουνίου. Στη συνέχεια, το πρόγραμμα προβλέπει επιστροφή στη δημοσιονομική εξυγίανση, με βελτιώσεις στο πρωτογενές διαρθρωτικό ισοζύγιο το 2010 και, σε μικρότερο βαθμό, το 2011, πλην όμως το έλλειμμα δεν προβλέπεται να υποχωρήσει κάτω από την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ έως το τέλος της προγραμματικής περιόδου. Η δημοσιονομική στρατηγική υπόκειται σε κίνδυνο δυσμενέστερων εξελίξεων, καθώς η οικονομική ανάπτυξη ενδέχεται να είναι χαμηλότερη της προβλεπόμενης. Επιπλέον, ίσως αποδειχθεί δυσχερής η απόσυρση των μέτρων ανάκαμψης και δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο υπέρβασης των δαπανών. Παρά τον σημερινό χαμηλό δείκτη χρέους (που όμως αυξάνεται ταχέως), εκτιμάται ότι η Σλοβενία διατρέχει υψηλό κίνδυνο αναφορικά με τη μακροπρόθεσμη διατηρησιμότητα των δημόσιων οικονομικών της λόγω των σοβαρών προβλεπόμενων δημοσιονομικών επιπτώσεων της δημογραφικής γήρανσης.

Λαμβάνοντας υπόψη την ανωτέρω αξιολόγηση, η Σλοβενία καλείται:

- i) να εφαρμόσει τα μέτρα τόνωσης της ανάκαμψης το 2009, σε συμφωνία με το ΕΣΑΟ και στο πλαίσιο του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης·
- ii) να ξεκινήσει την άρση των μέτρων δημοσιονομικής ώθησης όπως προβλέπεται στο πρόγραμμα το 2010 και να εφαρμόσει μια σημαντική εξυγίανση στη συνέχεια μέσω συγκεκριμένων μέτρων, και στην προσπάθειά της αυτή να διατηρήσει αυστηρό έλεγχο των κρατικών δαπανών, συμπεριλαμβανομένου μέσω της υλοποίησης προγραμματισμένων βελτιώσεων στο δημοσιονομικό πλαίσιο·
- iii) ενόψει της προβλεπόμενης αύξησης των δαπανών που σχετίζονται με τη δημογραφική γήρανση, να βελτιώσει τη μακροπρόθεσμη διατηρησιμότητα των δημόσιων οικονομικών της με την περαιτέρω μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος, προκειμένου να ενθαρρύνει την παράταση του επαγγελματικού βίου.

⁽¹⁾ Ιδιαίτερα, δεν παρέχονται στοιχεία για τον καθαρό θετικό/αρνητικό δανεισμό έναντι της αλλοδαπής.

Σύγκριση βασικών μακροοικονομικών και δημοσιονομικών προβλέψεων

		2007	2008	2009	2010	2011
Πραγματικό ΑΕΠ (% μεταβολή)	ΠΣ Απρ.2009	6,8	3,5	- 4,0	1,0	2,7
	COM άνοιξη 2009	6,8	3,5	- 3,4	0,7	μ.δ.σ.
	ΠΣ Νοέμ.2007	5,8	4,6	4,1	4,5	μ.δ.σ.
Πληθωρισμός ΕνΔΤΚ ⁽⁴⁾ (%)	ΠΣ Απρ.2009	3,6	5,7	0,4	1,6	2,6
	COM άνοιξη 2009	3,8	5,5	0,7	2,0	μ.δ.σ.
	ΠΣ Νοέμ.2007	3,4	3,5	2,8	2,6	μ.δ.σ.
Κενό παραγωγής ⁽¹⁾ (% του δυνητικού ΑΕΠ)	ΠΣ Απρ.2009	4,7	4,4	- 2,3	- 3,5	- 3,1
	COM άνοιξη 2009	4,5	3,2	- 1,3	- 2,7	μ.δ.σ.
	ΠΣ Νοέμ.2007	0,7	- 0,5	- 0,1	0,2	μ.δ.σ.
Καθαρός δανεισμός έναντι της αλλοδαπής (% του ΑΕΠ)	ΠΣ Απρ.2009	μ.δ.σ.	μ.δ.σ.	μ.δ.σ.	μ.δ.σ.	μ.δ.σ.
	COM άνοιξη 2009	- 3,7	- 5,6	- 4,6	- 4,4	μ.δ.σ.
	ΠΣ Νοέμ.2007	μ.δ.σ.	μ.δ.σ.	μ.δ.σ.	μ.δ.σ.	μ.δ.σ.
Ισοζύγιο γενικής κυβέρνησης (% του ΑΕΠ)	ΠΣ Απρ.2009	0,5	- 0,9	- 5,1	- 3,9	- 3,4
	COM άνοιξη 2009	- 0,5	- 0,9	- 5,5	- 6,5	μ.δ.σ.
	ΠΣ Νοέμ.2007	- 0,6	- 0,9	0,6	0,0	μ.δ.σ.
Πρωτογενές ισοζύγιο (% του ΑΕΠ)	ΠΣ Απρ.2009	1,8	0,2	- 3,6	- 2,2	- 1,6
	COM άνοιξη 2009	1,8	0,2	- 3,9	- 4,7	μ.δ.σ.
	ΠΣ Νοέμ.2007	0,7	0,2	0,6	1,1	μ.δ.σ.
Κυκλικά προσαρμοσμένο ισοζύγιο ⁽²⁾ (% του ΑΕΠ)	ΠΣ Απρ.2009	- 1,6	- 2,9	- 4,1	- 2,3	- 2,0
	COM άνοιξη 2009	- 1,7	- 2,5	- 4,9	- 5,2	μ.δ.σ.
	ΠΣ Νοέμ. 2007	- 0,9	- 1,1	- 0,7	- 0,1	μ.δ.σ.
Διαρθρωτικό αποτέλεσμα ⁽³⁾ (% του ΑΕΠ)	ΠΣ Απρ.2009	- 1,6	- 2,9	- 4,1	- 2,3	- 2,0
	COM άνοιξη 2009	- 1,7	- 2,5	- 4,9	- 5,2	μ.δ.σ.
	ΠΣ Νοέμ.2007	- 0,8	- 1,0	- 0,7	- 0,1	μ.δ.σ.
Ακαθάριστο δημόσιο χρέος (% του ΑΕΠ)	ΠΣ Απρ.2009	23,4	22,8	30,5	34,1	36,3
	COM άνοιξη 2009	23,4	22,8	29,3	34,9	μ.δ.σ.
	ΠΣ Νοέμ.2007	25,6	24,7	23,8	22,5	μ.δ.σ.

Σημειώσεις:

⁽¹⁾ Κενά παραγωγής και κυκλικά προσαρμοσμένα ισοζύγια σύμφωνα με τα προγράμματα, όπως υπολογίστηκαν εκ νέου από τις υπηρεσίες της Επιτροπής με βάση τις πληροφορίες των προγραμμάτων.

⁽²⁾ Βάσει εκτιμώμενης δυνητικής ανάπτυξης 3,9 %, 4,9 %, 1,0 % και 2,2 % αντίστοιχα για την περίοδο 2007-2010.

⁽³⁾ Τα έκτακτα και λοιπά προσωρινά μέτρα είναι μηδενικά σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής του 2009.

⁽⁴⁾ Για το πρόγραμμα εμφανίζεται ο ορισμός ΔΤΚ.

Πηγή:

Πρόγραμμα σταθερότητας (ΠΣ), εαρινές προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής του 2009 (COM), Υπολογισμοί των υπηρεσιών της Επιτροπής.